

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredništvo in upravniški prostori:
2657 S. Lawdala Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawdala Ave.
Telephone, Rockwell 4904

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XXIII.

Cena lista
je \$6.00

Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., ponedeljek 10. marca (March 10), 1930.

Subscription \$6.00
Yearly

STEV.—NUMBER 58

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Predsednik Hoover vidi malo brezposelnosti

Izjavlja, da se Amerika v dveh mesecih "povrne v normalne razmere." Situacijo skuša omiliti z absurdno trditvijo, da je danes "samo en milijon" več delavcev brez dela kot je bilo lani v tem času

Washington, D. C.—Predsednik Hoover je 7. marca po konferenci z delavskimi tajniki Davison in trgovskim tajnikom Lamontom izjavil pred poročevalci, da je "višek učinka borznega poloma na upolenost v industrijah že prekoračen in da se v prihodnjih šestdesetih dneh začela povrne v normalne razmere."

Hoover pravi, da se opira na "evidenco, katero sta mu predložila Davis in Lamont in katera bazira na raznih informacijah, ki so jih poslali guvernirji, župani in drugi."

Delavski tajnik Davis in trgovski tajnik Lamont sta mu povedala, da je letos "le 1.000.000 do 1.250.000 delavcev več brez dela kakor je bilo v prejšnjem letu v tem času."

Hoover je dalje rekel, da ne bo sklical nobene konference glede vprašanja brezposelnosti, ker "ni potrebna."

Nadaljnje "informacije," ki jih je dobil, se glase, da je "abnormalna" brezposelnost zimo dosegla le dvanaest držav, medtem ko so v ostalih 36 državah popolnoma "normalne delovne razmere." (Predsednik ni povedal, katere so te države z "normalnimi razmerami.")

Informiran je bil tudi, da sedanja kriza ni v nobenem oziru dosegla niti ene tretjine depresije, ki je bila leta 1921 za časa Hardingove administracije.

Hoover je totalno ignoriral kritiko progresivcev in demokratov v senatu, ki so mu očitali, da je njegovo "industrijsko premirje" z velikimi industrijskimi in finančnimi magnati v zadnjem novembru zakrivilo sedanjo depresijo.

PROBLEM BREZPOSELNOSTI V NEMCIJI

Vlada namerava obdavčiti besebe, ki imajo več kot dva tisoč dolarjev letnih dohodkov

Berlin. — Premožne osebe, to je vsi tisti, ki prejema več kot dva tisoč dolarjev letnih dohodkov, bodo morali plačevati v poseben sklad, iz katerega se bo podpiralo brezposelne, ako bo parlament odobril načrt, katerega je predložil nemški finančni minister.

Brezposelna situacija v Nemčiji je težko breme za državno blaginjo, ki mora poleg reparacijskih obveznosti napram bližnjim zaveznikom v svetovni vojni skrbeti tudi za stalno naraščajočo armado brezposelnih delavcev. Sklad, ki bi se vzdrževal iz davčnih prispevkov premožnejših slojev, bi delno rešil finančne poteškoče, akoprv pa bi število oseb, ki imajo več kot dva tisoč dolarjev letnih dohodkov, v Nemčiji omejeno.

Trockij ne dobi vstopa v Španijo

Madrid, 8. marca.—Leon Trocki, bivši sovjetski vodja v Rusiji, ki se nahaja v izgnanstvu na Turškem, se je zadnje dni ovlaščila na špansko vladno, naj mu dovolijo vstop na špansko vladno, naj mu dovolijo naseljevanje v Španiji, kjer bi se rad zadržal. Španska vlada je zavrgla njegovo prošnjo.

Smrtna kazen za ponarejanje denarja v Rusiji

Moskva, 8. marca.—Centralni izvršni odbor je danes dekretiral, da ponarejanje sovjetskega in tujevalnega denarja spada med kontrarevolucionarne zločine, za katere je predpisana smrtna kazen.

Rudarji nimajo besede pri sklopanju pogodbe

Lewis ne bo sklical konvencije rudarske unije na polju antracita

Wilkes-Barre, Pa. — (F. P.) — Rudarji na polju trdega premoga ne bodo imeli nobene besede pri sklopanju nove pogodbe, ki bo nadomestila staro, ko poteče petletni termin 31. avgusta t. l. Tako so sklenili uradniki mednarodne unije na svojem zborovanju v Indianapolisu.

Predsednik mednarodne rudarske unije John L. Lewis je odredil, da se konvencija treh rudarskih distriktov na polju antracita ne vrši kot je bil doslej običaj. Na vseh prejšnjih konvencijah se je razpravljalo o novih zahtevah rudarjev, predno se je podpisala pogodba. Mesto tega bo sklicano zborovanje krajevnih unij šele potem, ko bo Lewis dokončal pogajanja z operatorji premogovnikov. Unije ne bodo moge vladati predsednikove akcije storiti drugega kot potrditi pogodbo, ki bo podaljšala termin že obstoječega dogovora.

Določba glede mezde rudarjev, ki je bila sklenjena pred petimi leti, bo ostala nespremenjena, akoprv so bile mezde zvišane skoro vsem organiziranim delavcem v drugih strokah. Pogodba ne bo vključevala niti določbe o brezposelnosti rudarjev, ki je postala resen problem na polju antracita.

Krajevne unije so po Lewisovem naročilu izvolile delegate na konvencijo, ki se vrši v Indianapolisu. Uradniki mednarodne unije so vrgli vse svoje sile na agitacijo med rudarji na polju trdega premoga in administracija pričakuje, da bodo delegati stali trdno na njeni strani. Krajevne unije na tem polju so ostale edini vir dohodkov mednarodni uniji, odkar je Illinoiski distrikt odpovedal pokorščino Lewisu in prenehal s pošiljanjem prispevkov na glavni stan unije v Indianapolis. Z izobčenjem nekaterih rudarskih uradnikov in odpoklic Carterjev prešlih dveh letih, si je Lewis ustvaril precej močno zaslombo med rudarji na polju antracita.

MELLONOVI INTERESI GROZE

Delavce strašijo z brezposelnostjo v slučaju carine na aluminijске izdelke

Alcoa, Tenn. — (F. P.) — To pokrajino v državi Tennessee vznemirja slavnato strašilo, ki ga vihte Mellonovi interesi, ki kontrolirajo tukajšnje tovarno aluminija. Vzrok temu je akcija senatne zbornice, ki je odklonila zvišanje carine na aluminijске izdelke. Zadevna predloga je sedaj na razpravi v nižji zbornici kongresa in podjetje trdi, da bo nastala brezposelnost, ako bo zadnja sledila vzgledu višje zbornice.

Mellonova kompanija je podpirala Hardinga pri njegovi volilni kampanji iz vroka, ker so republikanci obljubovali zvišanje carine na aluminijске izdelke. Naročila je svojim delavcem, da morajo voliti Hardinga, ker njegova izvolitev pomeni garancijo za visoko carino in mezde, kajti republikanska stranka se je obvezala, da bo preprečila konkurenco nemških tvrdk, ki so izvažala aluminijске produkte v Ameriko, z visoko carino. Delavci so res poslušali glas svojih gospodarjev s posledico, da jim je družba pričela trgati mezde, kakor hitro je bil Harding izvoljen.

Mellonovi interesi lastujejo tukaj veliko tovarno, v kateri izdelujejo aluminijaki produkti. Pred par meseci je zgradila več novih poslopij, ki so stala nad tri milijone dolarjev.

Glad umoril dete delavke v New Yorku

New York.—Dne 17. februarja zjutraj je policija našla na ulici mrtvo 18-mesečno dete, ki je bilo oblečeno za pogreb. Preiskava je ugotovila, da je otrok umrl naravne smrti. Zadnji petek je policija našla otrokovo mater — revno delavko s tremi drugimi malimi otroci v raznem stanovanju. Moš jo je zapustil pred šestimi meseci. Vsi so bili izstradani in najhujše dete je umrlo glado, narkar ga je mati položila na cesto, ker ni imela centa za pogreb. Mati se piše Willetta Knight. Prosperiteta!

Velika agrarna kriza v Kanadi

Cena pšenice pada in žitnice so polne pšenice, za katero ni kupca

Montreal, Que., Kanada. — Pšenica, glavni izvozni pridelek Kanade, po katerem se merijo dobri in slabi časi, se letos izvažava v tako majhni količini, da je že nastala velika kriza v trgovini žita. Krizo čutijo tudi kanadske industrije in druge panoge življenja.

Kanada ima letos 205 milijonov bušjev pšenice za izvoz, toda zunanji kupci ni od nikoder. Lani je imela v tem času le 185 milijonov bušjev. Vse žitnice v deželi so letos nabasane s pšenico in vlaki čakajo in parniki, da jo odpeljejo na tuje trge, ali kupca ni.

To je povzročilo padec cene in hudo krizo ne le za prekupčevalce, temveč tudi za kanadske farmarje.

Indijska vlada zavrgla Gandhijev ultimatum

Voditeljem civilne nepokorščine grozi aretacija

Ahmadabad, Indija, 8. marca.—Kampanja civilne revolte, katero je napovedal nacionalistični vodja Gandhij v svojem ultimatu na podkralja, lorda Irwina, se morda začne danes ali jutri. Prej je Gandhij naznanil, da se kampanja civilne nepokorščine otvori 12. marca, toda danes je prišla vest, da je vlada sklenila aretirati Valahabija Patela, enega Gandhijevih pomočnikov v vodstvu revolte. Ako se to zgodí, pojde Gandhij takoj na čelu 50 izbranih nacionalistov po šol k morju, katero vzamejo, ne da bi plačali predpisanih davkov. To bo začetek kampanje.

Indijska vlada je včeraj odgovorila Gandhiju na njegov ultimatum. Lord Irwin mu piše na kratko: "Dragi moj Gandhij! Prejel sem Tvoje pismo in zelo mi je žal, ker si se odločil za korak, ki lahko izove nasilna dejanja in zanesne nemir v deželo. Tvoj lord Irwin."

Banditi prevarili fašiste

Rim, 8. marca.—Dva italijanska bandita sta te dni prevarila fašistično policijo v Rimu. Obledela sta se kot karabinjerja (žandarja) in stopila v neko zlatarno ter naznanila zlatarju, da je aretirani. Zlatar se je mirno podal, narkar sta ga odpeljala na cesto in tam izročila pravi policiji, naj ga odpelje na postajo. Potem sta se vrnila v zlatarno in jo oropala ter izginila.

Mornariška konferenca

London, 8. marca.—Francoska delegacija se je včeraj vrnila na mornariško konferenco v London. MacDonald je izrazil upanje pred časniki, da bo redukcijska pogodba sklenjena in konferenca zaključena sredi aprila.

HAITSKA CERKEV PROTI AMERISKI DIKTATURI

Katoliški škof je zahteval konec ameriške okupacije

Port Au Prince, Haiti, 8. marca.—Hooverjeva komisija, ki preiskuje politične razmere na Haitiju, je včeraj konferirala s petimi katoliškimi škofi, ki so vodstvo katoliške hierarhije na haitijski strani otoka. Škofje so povedali komisiji, da bodo zelo veseli, kadar ameriški pomorščaki zapuste deželo in bodo peli zahvalno mašo.

Brez malega vsa katoliška duhovščina na Haitiju je francoska in duhovni sploh niso državljani, toda v tem slučaju "mislijo in čutijo z ljudstvom." Zanimivo je tudi to, da predsednik Borno, ki zagovarja ameriško okupacijo, tudi katoličan in škofje nimajo osebnih ni proti njemu.

Komisija je končno izvela iz škofov prave vzroke njihove opozicije. Cerkev je na Haitiju državna institucija in kot taka kontrolira žele. Ko pa so Američani okupirali Haitij leta 1915, so začeli otvarjati svoje šole, nad katerimi cerkev nima kontrole.

Ameriška komisija na Haitiju

White, član komisije, spravi administracijo v Washingtonu v zadrego

Washington, D. C. — (F. P.) — William Allen White je država Kansas, ki je bil radi svoje lojalnosti napram Hooverju odklikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da se izreče za vlado, kakršno želi. White je poljubil odlikovan s tem, da ga je predsednik imenoval članom komisije za preiskovanje razmer na Haitiju, je spravi administracijo v zadrego, ker se je pridružil zahtevi prebivalstva, da Amerika odpokliče svoje pomorščake iz otoka in da ljudstvu priliko, da

Vesti iz Jugoslavije

ZA NARODNO ZDRAVJE. BOJ JETIKI

Ustanovitev protituberkulozne lige v Ljubljani

(Izvirno.)
Ljubljana, 16. feb. 1930.

Čim bolj je zdrav narod, tem bolj je sposoben udeleževanja v gospodarstvu, na polju industrije, bodisi v kmetijstvu. Bolezni in zanemarjenosti ljudstva povzročajo in so velikokrat v veliki meri tudi vzrok razpada in razkrojvalnega procesa narodnega elementa.

Vsi narodi imajo zato organiziran boj proti boleznim in svrhu pojačanja svoje nacionalne aktivnosti v prosveti, gospodarstvu, politiki. Povsod se vodi veliko zanimanje za ljudsko higijeno in vsakdar je mnogo ljudi, ki mnogo prispevajo za narodovo zdravje, v stvari si, da je iz zdravih ljudi more vzkliti kaj dobrega in stalnega.

Slovinci dokaj skrbno za svoje zdravje in za higijeno. Le pogledite našega industrijskega delavca, ki se je tovarniških dimnikov že privadil! Videli boste, da v veliki večini gleda na svoj osebni dobrobit in da mu je dosti leže na tem, da je čist in da se ogiblje vsakovrstnih nevarnosti, ki bi mu lahko pripravile bolezni v hišo. Zlasti proti jetiki in njenim izrodkom se je posebno dobro že zavaroval naš delovni proletarij.

V narodu že leži smisel za higijeno; vzbuditi je to treba in kmalu lahko dosežete na tem polju uspehe.

V Ljubljani so v nedeljo, 16. februarja sklicali ustanovni občni zbor protituberkulozne lige v Ljubljani. Skromno je bil sklican in brez velikih priprav se je vršil, toda dokazal je veliko razumevanje med organizacijami, med buditelji in med posamezniki. To je brezdvomna vesela stvar in obenem tudi znak, da je bila novoustanovljena liga potrebna in da slovenska javnost ravnilo razume težke in nujno potrebne naloge dela proti širjenju tuberkuloze.

Občni zbor se je vršil v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Predsednik pripravljalnega odbora dr. Jože Bohinjec je poročal o dosedajšnji aktivnosti proti tuberkulozi v Jugoslaviji ter v inozemskih državah. Podal je lep in obširen pregled ter pregled vseh priprav, ki so bile potrebne, da se je mogel sklicati ustanovni občni zbor Lige. Pravila novega društva so bila soglasno odobrena in sprejeta.

Soglasno je bil nato izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: dr. Jože Bohinjec
ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani; podpredsednik: Valerijan Učak, prior v Ljubljani; tajnika: dr. France Debevec, vodja oddelka za tuberkulozo v ljubljanski splošni bolnišnici, in Filip Uratnik, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani; blagajnik: Vekoslav Vrtovec, predsednik Pokojniškega zavoda v Ljubljani; odborniki: dr. Anton Brecej, primarij v Ljubljani, dr. Ivan Matko, primarij v Mariboru, dr. Oton Fetic, odvetnik in predsednik Rdečega križa v Ljubljani, dr. France Hotnik, šef oddelka za osnovno šolstvo pri banki upravi v Ljubljani, dr. Ivo Pirč, šef Higijenskega zavoda v Ljubljani, dr. Ivo Pless, tajnik zbornice za TOI in komisar Merkulja v Ljubljani, dr. Tone Jamar, šef zdravnik Merkurja v Ljubljani, inž. Rado Lač, ravnatelj Kmetijske družbe v Ljubljani.

Nadzorstvo tvorijo dr. Josip Tigar, šef zdravnik humanitarnega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani, Rihard Škuc, direktor Trboveljske Premogokopne družbe in predsednik glavne bratovske skladnice v Ljubljani in dr. Ivan Zajec, šef zdravnik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Stalno razsodišče tvorijo dr. Mavrič Rus, predsednik zdravniške zbornice, dr. Ivan Drobnič, zdravnik za pljučne bolezni in Lavtizar Fran, šolski nadzornik v Ljubljani.

Delo proti tuberkulozi zahteva ogromnih žrtev in velikega dela. Kajti, ako se hoče zajeziti tuberkulozna kuga, je treba najti razumevanja tudi pri ljudstvu v najširših plasteh. Može, ki so prevzeli vodstvo Protituberkulozne Lige v Ljubljani pa bodo to svojo težko nalogo brezdvomno izpolnili, saj kot rečeno, je pri Slovencih veliko razumevanja za zdravje in za higijeno.

RAZNE NOVICE IZ DOMOVINE

Malo šaljivega pisanja o naših slovenskih lepoticah, ali kakor se po internacionalno pravi — "miss"

Ljubljana sredi februarja. Tule ženski živčav, ki ga vsi vsi izbirajo tudi moški v svoje privatne in egoistične namene, je prav vsakdajen tudi pri nas v slovenski deželi. Seveda ima polno zagovornikov v vsakovrstnih umetniških, gospodarskih in sportskih krogih, ki vedo povedati, da je vse lepo in prav in skratka takorekoč iz vseh vidikov potrebna volitev najlepše Slovenke, a katero se lahko ponadamo (!) po svetu.

Navsezadnje, saj ničesar ne bi imel proti, če bi vsa stvar imela kaj vzgojnega smisla, ali recimo, da bi karkoli nudila koristnega. Mislimo, da razkazovanje ženske lepote po raznih oddelkih, za in pred kulisami ni za žensko nič kaj posebno odličnega in dostojnega. Radi žene namreč, ki ji nosijo rože, bombe in bog ve kaj še vse takrat, ko je lepa, ko je po odrasla in se ji poznajo leta v licu, na rokah in postavi, pa je nihče ne pozna, najmanj pa seveda tisti, ki ji je pomrda pred leti vedel toliko izreči vsakovrstnih ljubavnih in laskavih besed.

Ta val ženskega tekmovanja in vzbujanja zavisti je takorekoč prišel tudi k nam. Pravijo celo, da smo moderni, ker želimo imeti najlepšo med najlepšimi in ji dati časten naslov "Miss Slovenka." Strela, to je seveda jako moderno in napredno. Moj bog, kar groza me je, če pomislim, kako bo mednarodni svet sodil o nas, če bo zvedel, da nimamo najlepše Miss. — To vendar spada v kulturo in še stari Grki so se ponašali z lepoto.

Kot rečeno, tudi pri nas imamo taka tekmovanja. Seveda v zelo majhnem stilu. Pri nas kot veste, nimamo velikih dnevnikov ali takih finančnih družb, ki bi tekmovanja vodila. To lahko napravijo Amerikanci ali pa "nad vse galantni" Francozi.

Tako se vprašam: Ali naj "Jutro," naš takozvan napredni list razpiše lepoto tekmovanje, ali "Slovenski narod"? Ali pa celo katoliški "Slovenec"? Kaj še, oni imajo itak svoj krog čitateljev in vedo, da bi list imel več izdatkov, kakor pa koristi, če bi za narod in za njegovo dobro besedo kaj napravili v mednarodnem prestižu z najlepšo Miss, ne imeli preveč koristi.

Imamo pač malo takih interesentov in zato, ker jih je malo, odbimo tudi — "grajzlarke" — "poskuse lepote tekmovanja." To pa ja. Tekmovanje mora biti, pa če bi magari od hudica do bili denar. Moramo na vsak način priti do "najlepše Slovenke," do Miss.

Poskušajo se v raznih krajih po Slovenskem. Mariborčani so dejati, da ne marajo kaj takega. So prerenski časi. (Moj bog, kako so ti Mariborčani konservativni ljudje!) V Celju pa so že zato, samo organizatorja čakajo. Prav tako so bili za tekmovanje navdušeni narodni krogi na Jesenicah, v Trbovljah no in se samo po sebi razume — tudi v Ljubljani.

Trbovlje imajo najlepšo Miss — Trbovlje. Kranj ima najlepšo Miss — Kranj. Ljubljancani pa ji celo nečejo dati imena Miss Ljubljana, temveč pravijo, da je ta Miss že obrabljena titularna beseda (lepoto tekmovanje seveda še ni obrabljeno), temveč ji dajo ime Planinska roža.

"Planinska roža," to je pač nekaj. Izbrali so jo na planinskem pizur in je seveda tako ime

kot nalašč, da smo Slovenci še bolj moderni. Toda, pravijo pa, da bo končna zmagovalka iz vseh "nartalepejšjih" slovenskih lepotic le dobila mednarodno ime "Miss Slovenija."

Torej, ta problem je zaenkrat v pustnem času najbolj aktualen. Spada pač v to veselo dobo in ima mnogo izgledov, da bo rešil svojo nalogo nad vse sijajno in izvrstno in se bo naš narodni prestiž v mednarodnem prometu lepotic in miss takorekoč kar mogoče najbolj dvignil.

Tak velik uspeh pa je seveda velika reč!

Policijski uradnik-detektiv pred sodiščem

Zagreb, 20. feb. 1930.

Pred kazenskim senatom zagrebskega okrožnega sodišča se je vršila nadvse zanimiva razprava, ki nekoliko različna razmere v vrstah onih policijskih uradnikov in tudi detektivov, ki so kljub temu, da imajo biti čuvaji javnega mira in reda, sami moralne propalice in goljufi.

Topot je prišel vrsto 34-letni bivši detektiv zagrebske policije Avrel Jurič. Lanskega leta je poslal Jurič svojega znanca, zagrebskega trgovca Pelenacana v zagrebsko podružnico Narodne banke s prošnjo, da zamena stare tisoč dinarske bankovce, ki se niso mogli nikjer drugje zamenjati. Palenacan pa je bil takoj aretiran, ker so uradniki v Narodni banki ugotovili, da so bankovci ponarejeni. Palenacan je bil drugega dne že spuščen na svobodo, ko je k svoji sreči mogel pokazati pismo A. Juriča, v katerem ga je prosil, naj nese menjati njegove (detektivove) tisočake. S tem pa je padel sum na detektiva Juriča, ki je bil takoj zasiljen in odveden v preiskovalni zapor.

Preiskava je ugotovila, da je detektiv Jurič ukradel vse štiri bankovce iz pisalne mize nekoga kriminalnega uradnika zagrebske policije, ki je imel te falzifikate spravljene v svoji mizi še izznane ponarejevalske afere tisočakov iz leta 1921.

Detektiv Jurič pa je imel še druge stvari na vesti. Nekemu tovarišu detektivu je ukradel uro. Ta ura je bila nekoč last — v Zagrebu ubitega komunista Matkoviča.

Detektiv Jurič se je branil pred sodiščem, češ, da je dobil falzifikate od svojega, a že umrlega brata. Spomnil so se na njegovega brata, ki je bil opetovano obsojen radi tatvine. To so mu verjeli. Verjeti pa mu niso mogli sodniki ono radi ure in pa, ker je vedel, da so tisočaki ponarejeni, zakaj jih je hotel spraviti v promet in se z njimi okoristiti.

Zato je bil obsojen na dva meseca in 7 dni zapor. Jurič, dični detektiv, se je z razsodbo zadovoljil in je kazen že nastopil.

Streli v Kamniku

Dne 15. februarja se je ustrelil v Kamniku, našem lepem mestecu na Gorenjskem, kavarnar Josip Vanosi. 14. februarja, dan poprej, pa si je na isti način u-pihnil luč življenja Antonio Vivoda, trgovec, posestnik in gostilničar v Kamniku. Njuna smrt je nekako v neki zvezi med seboj. Pokojni Vinosi je bil od četrtega, to je od dneva, ko se je ustrelil Vivoda, očitno zelo potrt in v depresiji. Ponovno je na ta dan izrazil svojim najbližjim, da si bo končal življenje, ker je neozdravljivo bolan. Spisal je še pismo na kamniškega župana Franca Kratnarja, s katerim sta bila velika prijatelja, nato pa se je odločil za usodno dejanje. Smrt je nastopila takoj. — Oba, Vanosi in Vivoda, sta bila močne opore naprednjstva v Kamniku in zato je izguba za liberalce zelo velika.

Na Jelačičevem spomeniku v Zagrebu je želel umreti

Dne 19. februarja ob 5. uri je izvršil Franjo Kranjčević, doma iz Like, grozovit samomor na Jelačičevem spomeniku v Zagrebu. Stopil je na najvišjo stopnjico, se vlegel nato vznak in si z britvijo prerezal vrat. Kri je brizgnila daleč na okrog in tudi spomenik je ves rdeč od njegove krvi. Njegov krik je opozoril ljudi nase. Prenesli so ga v bolnišnico, pa je že med potjo umrl. Vzrok dejanja je lahkomišelnost pizotrata denarja in strah pred pretečo bodo.

Pismo iz Trsta

(Nadaljevanje s 2. strani.)

pa odpeljali v bolnico. Urednik Nerri je med potjo padel v nezavest in je v bolnici med operacijo umrl. Ostali ranjenci so operacije prestali, toda so njihove rane skrajno nevarne in imajo zdravniki zelo malo upanja, da ostanejo pri življenju.

Uradno poročilo

Radi velikih razburjenj med fašističnim prebivalstvom v Trstu je oblast takoj izdala uradno poročilo, ker so krožile okoli senzacionalne in grozovite vesti. Poročilo se je glasilo:

"Sinoči se je na hodniku palače, v kateri se nahajajo uredniški prosti in tiskarna lista 'Popolo di Trieste,' pripetila velika eksplozija, ki je močno poškodovala tiskarno. Pri eksploziji so bili ranjeni častnik Guido Nerri, korektorja Dante Appolonio in Pino Misich ter sluga Marcell Bole. Ranjenci so bili takoj prepeljani v bolnišnico, kjer sta bili Nerri amputirani obeh nog. Nerri se bori a smrtjo. Ostali ranjenci so bili ranjeni na nogah in na trebuhu. Na kraj eksplozije so prišli zastopniki vseh varnostnih oblasti s pretekom na čelu."

Preiskava

Takoj je oblast pričela z velikim zaslišavanjem predvsem osebja v tiskarni in uredništva. Poizvedovalo se je za vse še tako majhne podrobnosti, da bi se moglo vsaj malo sklepati, kdo naj bi bil atentator. Ugotovilo se je, da je bil atentat dobro pripravljen in izvrstno organiziran in da o atentatorjih ni mogoče dobiti nič najmanjšega sledu. Domneva se v splošnem, da je atentat ali delo komunistične stranke ali pa fašizmu naklonjenih slovanskih elementov. Doselej so bili zaslišani vsi uredniki in vse tiskarniško o-sobje. Tukajšnji listi o preiskavi molče, ker imajo nalog, da o poteku preiskave ne smejo poročati.

Veliko razburjenje meščanstva

V Trstu je eksplozija v palači lista "Popolo di Trieste" iz-szvala silno razburjenje. Ljudje so v splošnem pričakovali, da mora priti še do hujših razdejanj in da so na delu gotovi elementi, ki se hočejo maščovati nad fašističnimi funkcionarji in režimom. Pred poslopjem "Popolo di Trieste" je bila skozi zadnja dva dni zbrana velika množica ljudi, ki je živahno razpravljala o atentatu in prirejala manifestacije za fašizem. Gasilci so bili še vedno na mestu in so gasili in odstranjevali porušeno zidovje. Del tiskarne je ostal nepoškodovan in je list "Popolo di Trieste" zopet izšel.

Bojazen pred novimi atentati

Glede na vedno pogostejše napade na razne fašistične funkcionarje in predstavnike fašističnih oblasti, ter z ozirom na razburjenje in razpoloženje prebivalstva radi zadnjega atentata na palačo "Popolo di Trieste", je oblast pmožniša svoje straže po vsem mestu. Dobro so zastraženi predvsem fašistični uradi in tudi pred tržakiškim listom "Piccolo" je postavljeno strogo varnostno nadzorstvo. V slučaju, da bi se kaj podobnega zgodilo s "Piccolom," kakor oblast pričakuje, bodo atentatorji in vsak njihov poskus takoj udušen. Izdane so bile tudi ostre varnostne odredbe.

Splošna sodba: V Italiji gori!

Takoj, ko se je zaznalo za atentat in so hoteli inozemski dopisniki poročati o poteku eksplozije, so oblasti zaprele vse telefonske proge. V vsem inozemskem časopisju so poročila, da je atentat delo antifašistov, delo onih, ki so napravili atentat na prestolonaslednika Umberto v Bruslju v Belgiji.

Pariški politični krogi komentirajo atentat in pravijo, da gre v tem slučaju za atentat, ki ima svoj izvor v notranjopolitni borbi med fašisti in antifašisti. Vsi listi beležijo vesti o zarotah proti fašizmu, ki se pojavljajo ne le samo v Italiji, nego tudi v inozemstvu, kjerkoli se pač nahajajo predstavniki italijanskega fašizma in italijanski emigranti. Tudi angleški listi označujejo tržakiški atentat kot eksplozijo antifašističnega odpora proti fašizmu.

Brez dvoma je, da odpor proti režimu Mussolinija raste z dnevom in dan. Nesitno primerov je to najjasneje dokazalo. Tudi ta zadnji primer atentata v Trstu je najboljši dokument za to. Fašizem se krha in lomí. In v Italiji gori. Ljudje se puntajo. Poslužujejo se sicer atentatorskih metod, toda te so dovoljni dokaz, da v deželi fašizma ni nekač v redu in da ljudje z režimom niso zadovoljni.

Italijanski listi sicer izbegavajo ta poročila. Uradna časopisna agentura v Rimu "Agenzia Stefani" je celo izdala o eksploziji v Trstu komunikate, v katerem trdi, da je preiskava dogmata, da ne gre za političen atentat nego zgolj za slučajno eksplozijo v tiskarni.

Toda vsakdo ve, da to ni resnica, da ni mogoče, da bi bile po tiskarnah kar tako, čisto slučajno peldenski stroji največjih dimenzij in s 35 kg ekrazita. Da, tudi ni slučajno, da je v Italiji mnogo ekrazita med ljudstvom, ki se hoče otrestiti fašizma. To pa je tudi res, in fašizem ve, ker je začutil svoj bližajoči se pogin.

AMERIŠKI "PATRIOTIZEM"

Delavec obsojen v zapor, ker ni pozdravil ameriške zastave

San Francisco, Cal.—(F. P.)—Henry Keister je bil obsojen na šest mesecev zapor ker ni salutiral ameriški zastavi, ki so jo nosili člani Ameriške legije na čelu sprevoda na Washingtonov rojstni dan. Sprva je bila proti Keisterju dvignjena obtožba ru-did potepušva, toda pozneje se je obtožba spremenila, da je zalil ameriško zastavo.

Keister je sodniku Steigerju odprto povedal v obraz, da se ne strinja z gonjo proti brezposelnim delavcem, od katerih oblasti zahtevajo lojalnost, dočim se ne brigajo za odpravo brezposelnosti.

Unija za ameriške civilne svobodačine se je zavezala za slučaj in bo apelirala proti odloku sodnika na višje sodišče.

Pet dni dela v tednu zdravilo zoper brezposelnost

Memphis, Tenn.—Paul J. Ay-mah, predsednik državne delavske federacije v Tennesseeju, je v svojem govoru pred člani delavskega sveta v tem mestu izjavil, da je krajiš delovnik edini izhod iz sedanje industrijske depresije.

Čudna bolezen v Oklahomi

Oklahoma City.—Tu je zbolelo okrog 80 oseb na neki neznani paraliz. Polovica bolnikov je v bolnišnicah. Zdravniki sumijo, da so se ljudje zastrupili z neko pljačo. Skoro vsi bolniki priznavajo, da so pili neki "Jamaica ginger."

Mesto ne mara stavkokazov

Newark, N. J. — Mestni inženir R. Costello je prepovedal stavbiškemu podjetniku T. A. Gillespieju importiranje stavkokazov iz drugih krajev. Zadnji je skušal dobiti neunijske delavce iz drugih mest za delo pri odvodnih kanalih, toda Costello mu je preprečil načrt.

Zvezni sodnik odločil, da prohibicija izključuje kupca

Boston, Mass. — Tukajšnji zvezni sodnik James M. Morton je 7. marca razsodil, da prohibični zakon ne velja za kupca opojne pijače tako kot za prodajalca. Gre za slučaj nekega Jamesa E. Fararja iz Watertowna, Mass., katerega si je prohibična oblast izbrala za preizkušnjo in ga obtožila kršenja prohibicije a tem, da je kupil pijačo od butlezarja. Sodnik Morton je pa izjavil, da Volsteadov zakon prepoveduje le prodajanje, ne pa kupovanje pijače. Zadeva najbrž pojde pred zvezno najvišje sodišče.

Tovarnarji obetajo dobre čase

New York. — Brezposelni delavci bodo morali čakati do meseca maja ali junija, ko se zopet obnove industrijske aktivnosti, naznanja Narodna asociacija tovarnarjev. Do tedaj pa, ako se bo napoved uresničila, naj si delavci pomagajo kot vedo in znajo.

Uamljen sodnik

Akron, O.Sodnik R. Cox je priredil za lačne brezposelne delavce kosilo v svojem stanovanju. Radl njegove akcije so se takoj oglasili "višji sloji" in jo obojali.

Od poroke

Nevesta: "Vest mi ne da mi ru, da bi ti ne razodela, kar sem ves čas za roke prikrivala."

Zenin: "Kar razodeni, dušica."

Nevesta: "Kuhati nič ne znam."

Zenin: "Nič ne maraj. Saj nimava še prav nič v lonec dejati."

POVODNO TABORENJE

Neka zdravniška smotra na Francoaskem nasvetuje taboritev na vodi. Z majhno jadrnico ali motornim čolnikom oziroma tudi obično ladjico na vesla utegneš lepo prebiti svoje poletne počitnice, ako znaš omejiti svoje zahteve na najmanjšo mero. Vsak večer poiščeš zaveten kotiček, da tam razpneš svoj šotor. V tebi mora biti nekoliko skavta, precej sportnika in ljubitelja prirode. Kdor je umel na ta način začasno sleči "starega človeka," si je mnogo pridobil na zdravju. Stroški za vso opremo, ki lahko traja leta in leta, so razmeroma nizki.

Solska naloga

Spomin je človeku najzvestejši prijatelj.

Učenka napiše: "Kdo bi dvomil, saj je to pregovor in vai pregovori so puncirana resnica. Toda šaljibog večasih odreče tudi spomin in marsikateremu človeku je spomin kakor rešet v katerem ne moremo nositi vode."

Vera in nevera

M.: "Ali verjameš, da imamo slikarja, ki je v kotu nad posteljo tako naravno naslikal pajčevino, da jo je dekle cele tri ure poiskovala ometi, a ker je ni mogla, ji je postalo slabo?"

N.: "Da, imate takega slikarja, to že verjame; da bi pa imeli tako dekle, tega pa ne."

Narednik (prostaku): "Za vruga, kako morete vendar tolikokrat pasti s konja na tla?"

Prostak: "Zato, gospod narednik, ker ne morem obviseti v zraku."

Frank Lukaneč: ZA NAŠE FARMARJE

Z najboljšo plemenako perotnino in z najmodernejšimi pripravami ter z najprimernejšim krajem za perotninsko rejo lahko človek propade; ako ni zmogel svojega posla. V prvi vrsti mora biti perotninar zadostno financiran z denarjem, vsaj v tolikem, da se lahko primerno pripravi tega velevažnega posla, da bi se prišel pozneje v nemile zapreke. Znat si mora izplanirati svoj začetek v tolikor mu dopuščajo njegove finančne razmere za začetek. Perotninar mora biti vsaj nekoliko več perotninske trgovine. Veliko učenih perotninarjev je že šlo rakovo pot ravno vsled trgovske nezmožnosti.

Perotninar mora biti delaven. Perotinstvo ni za leno ljudi; delo ni težko, pač pa je neprastano skozi celo leto in dneve. Dobičkonosni perotninar je vedno zaposlen na svojem dvoru. Delo na perotninskem polju mora biti sistematično in skrbno splanirano. Le s skrbno pažnjo, kakor pri vsaki industriji, perotninar lahko upa na dobičkonosnost.

Perotninar mora biti snažen. Čistoča je absolutne važnosti za dobičkanosnost, bolezní pri perotnini se omejujejo v čistočo, perotninar mora biti ljubitelj čistoče. Rabiti mora le čiste posode in orodje in čisto in ne

pleanjivo ali kako drugače pokvarjeno hrano. Pijača in sploh vse priprave, katere se uporabljajo v perotinstvu, morajo biti temeljito očiščene in razkužene po uporabi in pred uporabo; istotako morajo biti čisti produkti, jajca, ker se do-sežejo le na ta način, da so čista gnezda staje in predmeti v hlevu.

Perotninar mora biti miren, mirnega značaja in imeti veseli-ke do živali, ker kokaš je nervozna in drugače udomačena — zato se perotnina zelo hitro vznemiri, kar bi pa rejeu materialno škodovalo. Dalje mora biti tudi uren, da spozna vsako spremembo med svojo perotnino, posebno v slučaju kakega nastalega znaka bolezni. Dalje mora biti simpatičen, naravni ljubitelj, paziti mora na vsako perotninsko razvado, paziti na gneče v prenapoljenem kokošnjaku ali gojilniku. V takem slučaju mora biti perotninar zelo previden, ker se živali zelo rade druga drugo pomore ali poduše vsled vremenskih sprememb pri goječih piščancih. Pri odrasli perotnini, je pa tako ravnanje zelo nevarno za razširjanje raznih nalezljivih bolezni. To so karakterji, ki si jih mora vsak rejec zapomniti, predno prične z rejtstvom perotnine.

(Dalje prihodnjik.)

Kdo bi ne hotel biti na Johnny Weismullerjevem mestu? Z njim se zabavajo ptice iz "boljših" krogov, ki se grejejo v letoviščih v Floridi. "Junak" je profesionalen plavec.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD) Roman

Videli smo tudi več manjših živali, kakor jezevce, luskinastega mravljinčarja in šekastega merjasca z dolgimi krevljinastimi čukami. Nekoč smo zagledali skoki listje z zeleno travo porastel klanec in po obronku daleč pred nami je urno svignila veličanska temno sivkasta žival. Zdrvela je s tako brzino, da je nismo mogli natančno razločiti; če pa je bil to res jelen, kakor je trdil lord John, potem je moral biti vsaj tako velik kakor orjaški irski los, katerega ostanke včasih najdemo po barih v moji domovini.

Od kar smo imeli skrivnostni obisk v našem taborišču, nas je vedno mučila pri povratku huda slutnja. Sicer smo topot vse našli v redu. Tega večera smo imeli dolg razgovor o našem sedanjem stanju in bodočih načrtih ter ga moram podrobneje popisati: imel je namreč za posledico novo početje, ki nas je bolj seznanilo z Maple Whiteovo deželjo, kakor bi to zmoglo tudi večtedensko raziskovanje na do- sedanji način. Summerlee je pričel razgovor. Ves dan je bil jako siten in zdaj je sprožila neka lord Johnova opazka o jutrišnjem početju vsa njegovo razdraženost.

"Danes, jutri in vsak dan," je rekel, "bi morali samo iskati pot, da bi prišli vendar iz pasti, v katero smo zašli. Vai mialite samo, kako bi prišli vedno globlje v notranjost dežele. Jaz pa mislim, da se moramo pred potruditi, čim prej priti odtod proč."

"Čudim se, sir," je zagrmel Challenger in si pogladil veličastno brado, "da se lahko uda- ja znanstvenik toliko nedostojnemu nagnenju. Tukaj se nahajate v deželi, ki nudi vestnemu naravoslovcu vse več veličnega gradiva, kakor smo ga imeli od početka sveta, in vendar hočete vse zapustiti, preden smo se vsaj pov- vršno seznanili z okolico in njeno znanstveno vrednostjo. Pričakovam sem kaj boljšega od vas, profesor Summerlee."

"Ne smete pozabiti," je rekel kisló Summerlee, "da imam v Londonu jako dosti sluša- teljev, ki sem jih moral zapustiti popolnoma nezmožnemu gospodu locum tenens (namest- niku). V tem oziru je moj položaj popolnoma odličen od vašega, profesor Challenger, zakaj vam ni bila, kolikor mi je znano, nikoli pover- jena predavateljska naloga."

"Kaj pa da," je rekel Challenger. "Vedno sem smatral za zločin, motiti z manj pomem- bnimi posli možnoga, ki so zmogni dragocenega samostojnega raziskovanja. Zato sem tudi vedno odločno odklanjal vsako mi ponujeno stolec na visoki šoli."

"Katero pa, na primer?" je vprašal Sum- merlee in se namrdnil, toda lord John je po- hitel in zasukal razgovor drugam.

"Povedati moram," je rekel, "da bi se mi presneto žalostno zdelo odjadrati v Londonu, preden ne vzemo malo več o teh krajih kakor vemo sedaj."

"Jaz tudi se ne bi upal kar tako povrniti v uredništvo našega dnevnika pa stopiti sta- remu McArdleu pred oči," sem rekel. (Saj mi ne zamerite, sir, da vse tako iskreno poročam?) "Nikoli mi ne bi oprostili, da nisem zadostno izpabil tako bogatega gradiva. Sicer pa, kol- kor mi je razvidno, sploh ni vredno o tem go- voriti, ker itak ne moremo proč, tudi če bi hoteli."

"Priznati je treba, da odtehta pri našem mladem prijatelju ponekod lasten zdrav razum uplajoče nezadostno izobrazbo," je pripomnil Challenger. "Strokovni pomisleki, ki mu jih narekuje njegov žalostni poklic, nas seveda ne morejo brigati; toda ne moremo, kakor pravi, nikakor proč in mlatiti bi prazno slamo, če bi še nadaljevali ta razgovor."

"Mlatiti bomo prazno slamo, če bomo po- čeli kaj drugega," je zamrmral Summerlee s pipo v ustih. "Dovolite vendar vas opomniti, da smo semkaj prišli s strogo določeno nalgo, ki jo nam je poveril v javnem zborovanju Zoološki inštitut v Londonu. Zaupana nam je bila naloga, ugotoviti resničnost trditve pro- fesorja Challengerja. Zdaj smo v stanu, ka-

kor moram pribiti, sprejeti v polnem obsegu te trditve. S tem je torej završena nam nalože- na posebna naloga. Kar pa se tiče nadaljnje- ga podrobnega raziskovanja, ki se mora izvr- šiti na področju planote, je to veličanska nalo- ga, ki ji bo lahko kos samo velika, z vsemi stro- kovnimi potrebščinami dobro opremljena sku- pina. Če bi se mi zdaj lotili tega posla, bi to lahko imelo samo eno posledico: nikoli se ne bomo povrnili, da obogatimo znanost z drago- cenimi, do sedaj nabranimi podatki. Profesor Challenger je našel način, kako priti na to pla- noto, dasi se je zdelo nedostopna. Mislim, da ga zdaj moremo naprositi, naj vporabi zopet svojo iznajdljivost ter nam omogoči povratek v svet odkoder smo došli."

Priznati moram, da se mi je zdelo Sum- merleejevo stališče vedno bolj prepričevalno. Še Challenger je bil razvnet pri misli, da ni- koli ne bo ovrgel svojih nasprotnikov, če jim ne predloži dokazov v potrdilo izjav, ki so jih odklanjali.

"Vprašanje, kako se naj spustimo nazaj, se mi zdi na prvi pogled nepremagljivo," je rekel, "a vendar ne dvomim, da ga bo razum lahko rešil. Soglašam s svojim kolegom, da bi bilo pod sedanjimi razmerami daljše bivanje v Maple Whiteovi deželi malo priporočljivo, in da se bomo morali kmalu lotiti vprašanja o povratku. Vendar pa odklanjam odločno vsak povratek, dokler vsaj površno ne bomo pregledali celotne dežele in ne bomo v stanju prinesli domov vsaj za silo narisane zemljevid."

Professor Summerlee je zagodrnjal od same nestrpnosti.

"Dva dolga dneva smo že uporabili za raz- iskovanje," je rekel, "in vendar nimamo nič več geografskih podatkov o tej deželi kakor od začetka. Ni dvoma, da je površje porastlo z gozdovi, pa potrebovali bi meseca in meseca, da pridemo naprej in ugotovimo podrobnosti. Seveda bi bila stvar drugačna, če bi se dvigal na sredi kak hrib, toda — kolikor je bilo vi- deti — se znižuje pokrajina vedno bolj proti notranjosti. Čim globlje bomo prišli, tem tažje bomo našli točko, odkoder bi se lahko pre- gledala vsa planota."

Baš v tem trenutku me je razsvetlilo. Moje oči so se slučajno ustavile na orjaškem, grča- vem debilu gingkovske drevesa, ki je nad nami rasprostrinilo veličanske veje. Bilo je bolj debelo kakor vsa ostala drevesa, moralo je ne- dvomno biti tudi višje. In če je bil ves rob planote najvišja točka, zakaj ne bi služilo mo- góčno drevo za razgledni stolp, odkoder bi lah- kó videl vso deželo? Doma, na Irskem sem bil namreč že v najmlajših letih kakor paglavcem pogumen in pa spreten plezalec po drevesih. Če so me prekašali moji tovariši pri vzpenja- nju po skalovju, sem bil prepričan, da jih lah- kó potolečem med vejami. Če bi se mi le posre- čilo, da bi z nogami stal na najnižji izmed de- belih grč, bi bilo čudno, če ne bi prilezel kar do vrha. Ta predlog je navdušil moje sôp- tnike.

"Naš mladi prijatelj," je rekel Challenger in naphnil lica kakor dve rdeči jabolki, "je zmožen cirkuških umetnosti, katerim ne bi bil kos težji, po zunanosti vseokar ugled- nejši šlovec. Poudarjam njegov načrt."

"Pri svetem Juriju! Vi ste jo pa pogodili, dragi mladenič!" je rekel lord John in me lupi- no po hrbtu. "Kar ne gre mi v glavo, da se nismo na to zmislili že poprej! Imate sicer sa- mo kako uro časa do solónega zatona, a če s se- boj vzamete belečnico, morda boste utegnili vsaj na hitro v glavnem načelkati pokrajino. Če postavimo na kup pod vejo te tri zaboje s strelivom, vam bom že lahko pomagal na- vzgor."

Stopil je na zaboje, medtem ko sem ogle- doval deblo, in me potem rahlo dvignil v zrak, a nenadno je prikočil še Challenger in me ta- ko sunil z mogočno roko, da sem kar sfrčal navzgor med vejave. Oprjel sem se s ro- kama veje in si pričel, kakor je šlo, pomagati z nogama, dokler se nisem tja povzpел poprej s truplom in potem z nogama.

(Dalje prihodnjik.)

Maurice Renard: BODOBNOST

Inženir France je imel kra- sno stanovanje v petnajstem nadstropju dokaj stare hiše sredi Pariza v enem najlepših o- krajev, kjer se je nekoč raspro- strirala občina Boulogne.

Kakor vsako jutro je pripelja- lo dvigalo Francela v trindvaj- seto nadstropje na veliko teraso. Zena ga je spremljala. Vsak dan ga je spremljala do terase in po- čakala, da je odšel. Učenjakovi laboratoriji so bili v predmetju v Remsu. Vsak dan je letal tja s helikoptero. Trideset minut je zadostovalo za pot, dolgo sto pet- deset kilometrov. Med poletom je imel baš toliko časa, da je po- slusal radioporočja od vseh strani.

Aparat je bil pripravljen za polet kakor mnogi drugi, stoji- čič pred garažami na terasi. Vi- soko pod nebom v sinjih oblakih, ki so se zdeli iz te višine ogrom- ni, se je videlo nebroj letal ali

helikopter. Mogočno brnenje je odmevalo po vesoljstvu.

France je poljubil svojo ženo. — Vrnem se kmalu, — je de- jal in se pomembno nasmehnil. — Ah, torej nisi pozabil! Ka- kô sem srečna! — Pozabiti, kaj bo 5. julija! Najina obletnica. Ah, Gloria!

Priznajmo, da nam ni znano, za kakšno obletnico gre. Zakaj inženir France ni pozabil 5. julija prinesiti svoji ženi rož? To prepučamo ugribanju čitatelja. Mi pa domnevamo, da bi moglo biti v tem nekaj sljénega prve- mu poljubu. Toda to nima nič skupnega z našo storijo.

Gospa Francecova, ki jo je na- zival moč tako posrečeno Gloria, je opazovala, kako drve helico- pter nad Parizom proti vzhodu v višini, ki jo je bila določila poli- cija za letala. Ko je izginilo leta- lo njenega moža za obzorje, se je ozrla za hip na pravilčno pa- noramo prestolice. Veter je pi- hljal in se poigraval z njenimi kratkimi lasmi.

Kar je zapel zvočnik radia i- lustrirane poročevalske agentu- re.

— Pozor! Velik praški miting! Takoj se je pojavila v oni pra- snini nad mestom ogromna ali- ka, na kateri se je videla mno- šica, ki je navdušeno poskala govorniku, stoječemu sredi radi- oaparata.

Toda minilo je mnogo let, preden je bil ta izum umetnih optičnih prevar industrializi- ran. Ko je stopila Gloria v živ- ljenje, so se mnoge delniške dru- žbe izkoriščale ta izum, s pomo- čjo katerega so lahko prenašali razne reprodukcije dogodkov na velike razdalje, kakor si dovo- ljuje narava v puščavi na svoj račun.

Gospa Francecova se je samo mimogrede ozrla na ogromno sliko, ki je izpremenila oblake v nekaj minutah v veliko stran- šurnala. Vrnila se je k dvigalu in se spustila v mehko naročje svojega stanovanja.

Kar je pa sledilo onemu tren- utku, ko se je vrnila domov.

nima za našo povestico nobene- ga pomena. Sicer pa tudi ne ve- mo, kaj je Gloria počela do e- najstih. Kvečjemu lahko domne- vamo, da se je igrala z deco, ki je bila poverjena dojlji, edini služkinji, katere ni bilo mogoče nadomestiti z nobenim mehani- zmom. Morda se je naša mlada in lepa Gloria kratkočasila s televizorjem, saj je bila zelo na- vdušena za optične zveze z dal- njimi deželami, ker je lahko vi- dela v cavi televizorja noč pri be- lem dnevu — noč na drugi stran- je zemlje.

Zgodovinsko dejstvo je pa, da so zadoneli točno ob enajstih trije udarci poročevalskega zvo- na uradne radiopostaje.

— Pravkar smo dobili senza- cionalen izum. Takoj boste točno obveščeni o njem. Pozor! Gloria je bila sicer zelo rado- vedna, vendar je pa morala hi- teti k telefonu, seveda brezšičnu- mu, ki je tisti hip harmonično zapel.

— Halo! Gloria! Tisti hip je spoznala gospa Francecova v cavi televizorja svojega moža, mudelega se tam daleč v Remsu. Videla se je an- tična katedrala skoki okno, pri katerem je stal inženir Francec. Govoril je pred brezšičnim telefonom in v roki je držal kra- sno rdečo rožo.

Gospa Francecova je bila vsa srečna, videti njegovo radostno, smagoslavno lice.

— Gloria, poglej dobro! — je pel telefon, dočim so se ustnice malega živga portreta premika- le. — Poglej tole rožo.

— Vidim jo, — je odgovorila gospa Francecova nekoliko za- čudeno.

— Imanitno. Zdaj pa poglej o- no malo deščico za zaveso kraj tebe. Odgrni zaveso, Gloria.

Za zaveso je bila krasna mizi- ca, spojena z električnimi bato- rijami.

— Glej dobro, — je ponovil inženir.

Kar se je začelo na mizici ne- kaj zgočevati. Nastali so hla- pi, postajali so rdeči in zelen- kasti, zgoščili so se ter bili rde- či in zeleni.

Krasna rdeča roža se je poja- vila, a v cavi televizorja je držal smehljajoči se Francec samo zelo kompliciran aparat.

Ura je kačala štiri minute in šest sekund čez enajst. Uradni radio je zadonel:

— Pozor! Inženir Francec, ki je že zaslovel s svojimi študija- mi na polju razkrivanja in po- novnega zgočevanja snovi, je odkril sredstvo, s katerim se da prenašati substanco po vsemir- ju. Prenaša se lahko po radiu. Prav kar je bila poslana iz Rem- sa v Pariz roža in sicer po zrač- nih valovih.

Nepopisno vrvenje je zayla- dalo po mestu. Gospa Francecova je čutila kako ji srca močno ut- riplje in kako prebledela. Než- no je prijala rožo in jo pritisnila na drhteče ustnice.

To se je zgodilo v daljni bodo- cnosti.

Ljubljana in Ljubljan- čanje

Razpori med sosedi. Dolgi je- siki in tožbe. Stare opravljive- ke in posel na sodišču

Ljubljana, 7. febr. 1980.

Taki smo! Kaj bi bila Ljubljana, ako bi jo ne doletela usoda, kakršna do- leti vsak kraj, vsak kotiček, ki je obljuden?

Pusta bi bila in čemerna, še bolj kakor je in vai bi se držali kralo i malo bi jih bilo, ki bi se smejala norčavosti in bodalostim tega sveta. Pa amo, hvala bogu, preskrbljeni tudi za take stvari v Ljubljani. Saj imamo toliko sosedov, takorekoč vsi smo si sosedje in — pravico, med sose- di je vse mogoče.

Tako je Ljubljana je pač ta- ka. In tudi njeni prebivalci, ki so na gosto skupaj. Med sosedmi so kakor povsod — posojila, ženit- ve, dolgovi, no posebej natoice- vanja in obrekovanja. Skratka, ugotoviti se mora: med sosedmi je prijateljstvo ali sovraštvo, a- li pa, kar je pa tako malokdaj- tudi nič!

Med temi sosedomi pa se go- de čudne zgodbe. Prav posebne vrste sosedja je neka Jera. Moj bog, če bi prišli v Ljubljano, takoj bi jo našli. Tam nekje ob železniški progri vlada Jera. Že ne vem, koliko dol- go dolguje ongi Mici — sto-

dinarjev! Pa ta dolg se vleče ka- kor kurja čreva. Nikoli se ne- more pripraviti Jera do plačila in bi se še ne bi, ako bi se Mici dne 16. oktobra lanskega leta ne bi zadržela, da že dolgo, da pre- dolgo, čaka za plačilo. Pa je šla takrat Mica k Jeri v vas. Oblik pa, ki je bil v hudi zvezi z dol- gom od 100 dinarjev, pa Jeri ni bil všeč. Nič kaj ni bila prijaz- na in tisti, ki Jero pozna, bi tak- rat ne bil rad v njeni bližini. Pa Jera ni bila niti sama, tako je bilo hučo. Poklicala je na po- moč še moža in začel je tudi njen Nace — brati levite ubogi Mi- ci, ki je prišla v vas v glavnem zaradi — 100 dinarjev. Pa se je razkorčil Nace na vse moč in dejal:

"Ja res, tisto tožbo si dobila samo zato, ker si kupukila pri- če, da so po krivem govorile. Po- tlej si jim pa za "lon" dala krompirja. Da veš, s krompir- jem si jih podkupila!"

Mica je bila huda, da, užalje- na. Spetle so jo besede in ko je šla, je zaloputnila z vrati. Pa so bila vrata bolj lahka, takore- koč akoraj prozorna, ako je ho- tal kdo prisluškovati. In je Mica to takoj razumela in poprosila sunaj stojiče Nežo, ki je bila ra- dovedna in je poslušala levite, ki so v sobi padale na Mico, da ji gre za pričo. Bo pa še enkrat to- žila. Naj se zgodi resnica.

Neža pa se je odrezala: "Me- ne ni treba not tlačiti. No kaj bi sedaj? Mica je vendar mo- rala nekaj ukreniti. K sreči je poslušal govorico iz veselega pri- zorečka tudi železničar Jože.

Priče so romati zelene ku- verte.

Povabili so Jožeta, Nežo, Jero in njenega Naceta ter razdalje- no Mico na sodnijo...

Tam pa so stvar takole po- slušali.

Nace je povedal, da o Mici sploh ni nič rekel, ker je z njo skregan. Jera tudi ni govorila, da bi Mica krivo pričevala.

Tisti Jože in pa Neža, ki je ta- koj takrat govorila, da jo ni tre- ba "not tlačiti" pa sta pod prise- go morala povedati, kaj vse se je silalo iz prozornih vrst... In so obodili Naceta in Jero vsa- kega na sto dinarjev, ali pa, če nočeta plačati, na dva dni zapo- rati...

To Mico imajo res na piki. 20. oktobra je bilo, ko je šla Mica domov mimo gospoda in gospe Kravomel. V njeni kuhinji pa je sedela ta živčasta Jera. Mica pa je včasih kaj galantna. Poka- zala je častiti dvojici Kravomel vso dolgoletno svojo jezika. Gos- pa Kravomel pa je bila huda, kar razkačena je skočila k Mici in jo z vso silo loputnila po pr- sih. Slučajno pa se je gospod takrat bril, v rokah je držal brčko rezilo, v drugi roki pa je držal "sajfnat penzel". Nič ni pomislil gospod Kravomel, ali je z britjem že konec ali ne. Ročno je pograbil penzel in lavor s vo- do, ki je bil slučajno pri roki, za-

sukal in — presenečeno Mico po- lil.

Kot nalašč pa je takrat zane- slo neko Johanco v bližino poli- te Mice.

"Boš šla za pričo, kuzla, te bo že ona baba podkupila."

Pa so romale zopet zelene ku- verte.

Gospod in gospa Kravomel sta se na vse načine hotala "izliza- ti". Tudi Jera je pomagala, kar se je galo. Pani vse skupaj nič pomagalo. Gospa Kravomel je zagrešila prestopke zoper tele- sno varnost in bo plačala 250 di- narjev ali pa bo sedela 5 dni. Zraven tega pa mora dati Mici 50 dinarjev za bolečine. No, in kar se še razume, tudi stroške sodišča nosi ga. Kravomel. Tudi gospod Kravomel, ki se je takrat bril bi moral vedeti, da kopel v oktobru ni primerna, zlasti pa da lahko Mici na vso moč škodu- je. Ljudje se ja lahko prehlade. Štrela! In je bil tudi g. Kravo- mel obojen na plačilo sto dinar- jev, če pa ne bo plačal, bo sedel 2 dni in premišljeval, da ni do- bro polivati iz lavorja mimoido- če ljudi.

Sosedje so res od vraga. Kar nikoli ni miru. In Ljubljana ima dovolj takih tudi nesanih pre- pivov. To je vasa romantika, ki je ostala ista in še iz časov slavnih žancev, ki so se bodli z ibljatjar- ji in zanetili prepire med zakon- akimi dvojicami.

Gospod in gospa Kravomel pa imata še enega velikega sovraž- nika. To je Miha, ki že dolgo ča- sa kuha jezo in to samo zato, ker ga včasih dražita, čeprav po- tem pravita, da ne mislita s tem nič hučega.

Onega večera sta gospod in gospa sedela pri odprtem oknu in gledala v lepo noč. Pa se je za- siljal pri vratih sonoren glas:

"Ala, suft, baraba, lump! Re- va, pejd ven. Dajte mi puško, da bom tega šuštarja ustrelil!"

Gospod in gospa sta spoznala, da je to Miha. Pa sta še kuhala jezo in nista pozabila Mice, in sta javila sodniji in sta tožila. Kaj? En take Miha pravi suft, baraba, lump in takrat, da ljudje poslušajo in vpije, da bo tega šuštarja še ustrelil. Nak kaj takega pa ne.

Pa so prišli na sodnijo in je bil Miha hud, zakaj, da ga za- slišujejo. Miha je trasel za ped in je malo manjkalo, da ni zgra- bil za svečnik in z njim loputnil po mizi. Tako ga je ujezilo, ko mu je sodnik rekel, da bo zaprt.

"Kaj zaprt bom? Te sodbe ne prevzamem, pa če me prec hudč vzame", se je razkorčil pred sodnikom Miha.

Pa se je Miha pritožil, ker je dobil dva dni. Položil je kolek za dvajset dinarjev in zahteval bo- ljšo pravico.

Gospod pa gospa Kravomel sta si menciala roke. Vendar sta tudi ona dobila pravdo in bo Mi- ha zaprt.

No, s tem pa še ne bo konec

Sloan's Liniment

Ne kašljajte! Dobro hitro zdravilo proti kašlju. Ustavite divje izga- tanje kašlja s Severinim Balsamom. Prihljubljen pri mrazih in otroših do 49 let. Varno in uspešno. Vsi lekarnarji ga imajo. Dvojni odmer, 25c in 50c. Rašči Severin's Cold Tablets.

HIŠA NA PRODAJ

Rad bi prodal hišo na Absher Montana, ker sem preveč odda- ljen od Montane in ker ne ma- ram imeti več te skrbi. Če kd- želi kupiti to hišo, naj vpraša rojaka sobrata John Speka oseb- no, ali pišite meni za pojasnilo John Zupan, Box 2, Rolapp Utah. — (Adv.)

KOLENDARČKI

Na rokah imamo še neka- Koledarčkov S.N.P.J. in sta neje po 25c komad. Kdo želi imeti enega ali več, naj hitro pošlje naročila za- Imamo le še kakih 50 kom- dov, torej hitite. Naročila j- poslati upravnštvu Prosvete, 2657 S. Lawndale Ave Chicago, Ill.

SLOVENSKA NARODNA PO- PORNJA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za koristi- ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propa- gando svojih idej. Nikakor ne- ne za propagando drugih po- pornih organizacij. Vsaka or- ganizacija ima običajno svo- glasilo. Torej agitatorični dopi- si in naznanila drugih podporni- organizacij in njih društev ne- es ne pošiljajo listu Prosvete!

Agitirajte za Prosveto!

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJEMA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila, za veselice in shode, vizitnice, časopise, knjige, kole- darje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nem- škem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unizkajo delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTREMA POJASNILA